

BIULETYN ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Szanowni Państwo

Październikowy biuletyn poświęcony był przemocy wobec dzieci – otrzymaliśmy od Państwa bardzo duży odzew w postaci zapytań dotyczących procedury Niebieskiej Karty w temacie podejrzenia krzywdzenia małoletnich. Odpowiedzi na te pytania znajdują się w końcowej części biuletynu.

Otrzymali Państwo w ubiegłym miesiącu dużo informacji dotyczących rodzajów przemocy stosowanej wobec dzieci, a także jej skutków. Przybliżyliśmy także rodzaje przemocy, które w wielu środowiskach nie są za nią uważane (np. zawstydzanie, zaniedbanie, ignorowanie potrzeb dziecka). Dlatego tak ważne jest, aby codziennie uświadamiać dorosłych i dzieci o szkodliwym wpływie zachowań uznawanych za przemocowe.

O ile wiedza społeczna się zwiększa – mówi się dużo o przemocy, w tym przemocy wobec dzieci, niejeden dorosły sięga do swych własnych doświadczeń z dzieciństwa i potrafi je nazywać, o tyle wiedza instytucjonalna dotycząca przemocy nie jest tak powszechna.

Czym jest wiedza instytucjonalna? To informacja na temat tego jak w instytucji postrzegane jest zjawisko przemocy i jakie czynności wykonywane są, aby zarejestrować akt złego zachowania wobec dziecka lub osoby dorosłej.

Zwyczajny obywatel stający się świadkiem zachowań przemocowych ma nikłą wiedzę na temat istnienia procedury „Niebieskiej Karty”. Jednak przedstawiciele instytucji oświaty lub ochrony zdrowia, policji, pomocy społecznej powinni być zaznajomieni z drogą instytucjonalną dotyczącą przemocy wobec dzieci.

W listopadowym wydaniu biuletynu postaramy się przybliżyć państwu nazewnictwo i prawodawstwo dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” w związku z dziećmi. Ważnym jest, aby osoby zobowiązane rolą zawodową do zgłaszania działań przemocowych, umiały poruszać się w tematyce przemocy wobec dzieci na poziomie instytucji, znać nazewnictwo i podstawy prawne, a także wiedzieć co obejmuje dane zagadnienie, np. władzy rodzicielskiej. Na końcu biuletynu zaprezentujemy odpowiedzi na kilka zapytań przysłanych przez przedstawicieli oświaty oraz odpowiedzi naszych ekspertów, które mogą być pomocą dla każdego z Państwa w rozwikłaniu problemów, które mogą Państwo napotkać w swojej pracy.

Udanej lektury!!

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

ROLA DZIECKA W PROCEDURZE NIEBIESKIE KARTY?

W procedurze „Niebieskie Karty” dziecko pojawia się jako:

- ✓ osoba, co do której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie,
- ✓ świadek przemocy jednego dorosłego (rodzica, opiekuna) wobec drugiego,
- ✓ osoba, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,
- ✓ osoba uwikłana w konflikt okolicznościowy rodziców.

Każda z tych ról wiąże się z odpowiednimi zapisami w procedurze. Przedstawiamy krótki samouczek dotyczący nazewnictwa oraz odwołań prawnych w temacie przemocy wobec dziecka. Wiedza ta pozwoli uniknąć nieporozumień na gruncie prawnym i może wspomóc pracowników instytucji w poprawnym pod względem proceduralnym konstruowaniu swoich wypowiedzi.

DZIECKO W PROCEDURZE „NIEBIESKIE KARTY” - KWESTIA NAZEWNICTWA

DZIECKO - osoba do 18. roku życia. Dziecko do 13. roku życia nie ma zdolności do czynności prawnych. Oznacza to, że wszystkie działania w jego imieniu wykonują rodzice. Od 13.

roku życia dziecko ma częściową zdolność do czynności prawnych, czyli pewne działania prawne może realizować samodzielnie, np. posiadać konto w banku, założone przez rodzica i korzystać z niego. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

Osoba małoletnia, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej procedura „Niebieskie Karty” nie przewiduje prowadzenia pracy z osobą małoletnią, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Do realizacji procedury z małoletnim w sytuacji wystąpienia problemów wychowawczych, w tym również występowania zachowań agresywnych w stosunku do swoich rodziców/opiekunów nie jest również przystosowany druk formularza „Niebieska Karta – D”. Zgodnie z prawodawstwem polskim osoby do 18-go roku życia pozostają prawnie pod opieką swoich rodziców/opiekunów w zw. z czym o sytuacji małoletniego i jego rodziny powiadamia się Sąd Rodzinny wnioskując o wgląd w sytuację dziecka.

WŁADZA RODZICIELSKA – to relacja między dzieckiem a rodzicem, nawiązująca się na skutek urodzenia dziecka lub podjętych przez rodzica biologicznego czynności prawnych (uznanie dziecka przed kierownikiem USC). Obejmuje: pieczę nad dzieckiem, reprezentowanie dziecka oraz zarząd majątkiem dziecka. W kontekście wcześniejszej zaprezentowanej definicji dziecka oraz wskazanych granic wiekowych jest to relacja zależno-

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

ści dziecka od rodzica w życiu społecznym. Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych – art. 961 k.r.i.o.

OPIEKUN PRAWNY – osoba reprezentująca dziecko w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją. Jest to osoba wyznaczona przez sąd, np. krewny dziecka.

OPIEKUN FAKTYCZNY – osoba, która w danym momencie sprawuje bezpośrednią pieczę nad dzieckiem, na ogół nie mając uprawnień do reprezentowania dziecka lub umocowania prawnego w swej roli. Opiekunem faktycznym dziecka w czasie przebywania w żłobku jest pracownik żłobka, a w sytuacji przebywania pod czyjąś tymczasową opieką – ta właśnie osoba.

OSOBA NAJBLIŻSZA DLA DZIECKA – zgodnie z definicją Kodeksu karnego, w przypadku dziecka osobami najbliższymi są: dziadek, babcia, dorosłe rodzeństwo.

PRZEDSTAWICIEL USTAWOWY – w tej roli występuje rodzic/rodzice dziecka posiadający pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekun prawny.

CZŁONEK RODZINY – małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.

PROCEDURY – JAK DZIAŁAMY?

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- **Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka!!!!!!!**

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Rozporządzenie zobowiązuje osobę, która rozpoczyna procedurę, do podjęcia działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa dziecku, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie.

- W przypadku dziecka Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podaje gotowe rozwiązanie, co do sposobu zapewnienia tego bezpieczeństwa w art. 12a.

- Jeżeli stwierdzone zostanie, że istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, osoba, która zdiagnozowała to zagrożenie powinna podjąć tak zwaną procedurę wyjęcia dziecka z rodziny. Procedurę taką realizują 3 służby:

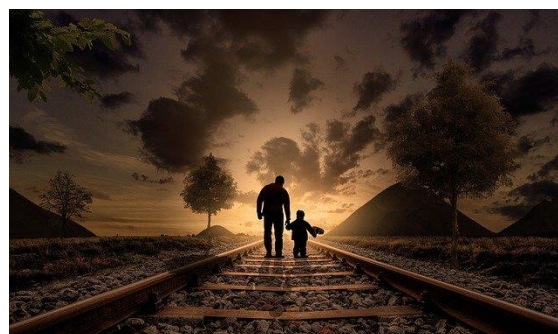
- ✓ pracownik socjalny,
- ✓ funkcjonariusz Policji
- ✓ przedstawiciel ochrony zdrowia.

- Pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe, w porozumieniu z przedstawicielem Policji i ochrony zdrowia, ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

DZIECI JAKO ŚWIADKOWIE W SPRAWACH ROZWODOWYCH

Na początku biuletynu w pozycji – rola dziecka w procedurze Niebieskie Karty, zwróciliśmy uwagę na rolę dzieci jako świadków w sprawach rozwodowych. Jest to zjawisko dosyć częste w dzisiejszych czasach. Procedurę uruchamiają najczęściej placówki oświatowe, zaniepokojone kondycją dzieci z rodzin, w których rodzice rozwodzą się w atmosferze wrogości i silnego konfliktu, lub dzielnikowi, którym przemoc wobec siebie i dzieci zgłasza jedno z rodziców.

Dzieci w konflikcie okołorozwodowym są narażane na wiele krzywdzących zachowań ze strony rodziców. Dla dziecka konieczność opowiedzenia się po którejś ze stron zawsze wiąże się z poważnymi konsekwencjami w jego rozwoju emocjonalnym i może zaważyć na jego przyszłym życiu. Wyzwaniem dla grup roboczych jest przeciwstawienie się naciskom każdej ze stron konfliktu do uznania wyłącznie jednej racji i przyjęcia konkretnej narracji. Naciski te mogą być bardzo silne, sugestywne i przekonujące. W takiej sytuacji warto odwoływać się do kryteriów definicji przemocy (te kryteria to: intencjonalność, przewaga sił, naruszanie praw oraz cierpienia i szkody). W przypadku konfliktu okołorozwodowego służby muszą zachować niezależność i mieć własną ocenę sytuacji. Trzeba pamiętać, że dzieci z racji wieku i zależności są zawsze słabsze od dorosłych. Rolą rodziców jest troska o nie i zaspokajanie ich potrzeb rozwojowych. W przypadkach gdy tak się nie dzieje, zadaniem przedstawicieli służb działających w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest przyjęcie na siebie, przynajmniej na pewien czas, roli nieformalnej „rodziny zastępczej”. Dzięki procedurze „Niebieskie Karty” służby otrzymały legitymację do prowadzenia takich działań. Mogą chronić dzieci i tworzyć im warunki do rozwoju.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Pytanie: Czy dziecko może być wskazane, jako ofiara przemocy? Jak uzupełnić prawidłowo kartę, czy na opiekuna czy na dziecko?

Odpowiedź: Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wprost wskazują, że w przypadku dziecka będącego osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie wszczyna się i realizuje procedurę „Niebieskie Karty”. W takim przypadku w formularzu „Niebieska Karta – A” wszczynającym procedurę, w części I przeznaczonej na informacje dotyczące osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie należy podać dane dziecka. Dalszą część formularza należy wypełnić zgodnie z zawartymi w nim wskazówkami. W przypadku powzięcia zatem przez przedstawiciela uprawnionego do realizacji procedury „Niebieskie Karty” podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka

przez domowników (osoby najbliższe), należy niezwłocznie wszcząć procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”.

Pytanie: Ofiarą przemocy jest dziecko - sprawcą rodzic - „karty krzyżowe”, czy przedstawicielem dziecka może być rodzic, czy dziadek - jak to rozwiązać?

Odpowiedź: W tym pytaniu nie rozumiem stwierdzenia „karty krzyżowe”. Jeżeli należy przez to rozumieć, że w jednym zgłoszeniu otrzymujemy informację, że przemocy wobec dziecka dopuszcza się jeden z rodziców i wszczynamy procedurę „Niebieskie Karty”, a następnie otrzymujemy zgłoszenie, że przemocy wobec dziecka może dopuszczać się również drugi z rodziców również wypełniamy formularz „Niebieskie Karty – A”. W obu przypadkach dziecko zostaje wskazane jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zostają wskazani rodzice (jeden w pierwszym formularzu, drugi w kolejnym). W takiej sytuacji to dziecko jest osobą, wobec której w ramach wszczętej procedury „Niebieska Karta” zespół interdyscyplinarny lub grupa robocza podejmuje działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Rodzice występują tu jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc wobec dziecka. Nie można tutaj mówić o „kartach krzyżowych”.

Jeżeli żaden z rodziców nie jest osobą, która zapewni bezpieczeństwo dziecku, a istnieje podejrzenie, że stosuje wobec niego przemoc to należy zadbać, by dziecko było reprezentowane przez osobę, która zadba o jego interesy. Jeżeli zatem osobami, wobec których istnieje podejrzenie,

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, zwanej dalej „osobą najbliższą” (§ 5 ust. 2 Rozporządzenia). Art. 115 Kodeksu karnego, wskazuje, że osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (wstępnymi są dla osoby fizycznej, te osoby od których się wywodzi – jego rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępny (zstępnymi są potomkowie danej osoby fizycznej (dzieci, wnuki, prawnuki)), rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu (powinowactwo zachodzi pomiędzy małżonkiem oraz osobami, które są krewnymi drugiego z małżonków; obowiązuje ono nawet pomimo ustania małżeństwa), osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa (§ 5 ust. 3 Rozporządzenia). W związku z powyższym osobą najbliższą, działającą na rzecz bezpieczeństwa dziecka może być dziadek.

Pytanie: Odmowa prowadzenia karty (zgłoszenie sąsiad - zgłoszenie rodzic - ofiara dziecko - zgłoszenie dziecko - ofiara). Czy mamy pisemnie poinformować na piśmie o odmowie założenia karty?

Odpowiedź: Nie ma możliwości odmowy wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, a tym bardziej nie ma podstaw do tego, by powiadamiać o odmowie wszczęcia procedury.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9d precyzuje, że:

- Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.
- Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
- Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Podsumowując, przedstawiciel jednego z wymienionych w Ustawie podmiotów, który podczas wykonywania obowiązków służbowych lub zawodowych poweźmie informację o podejrzeniu występowania przemocy w rodzinie lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub świadka przemocy zobowiązany jest wszczęć procedurę „Niebieskie Karty”. Obowiązek ten wynika z faktu, iż pojawiło się podejrzenie występowania przemocy. Dalsze czynności wobec tej rodziny w ramach procedury „Niebieskie Karty” wymagają uzasadnienia

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

dla powziętego podejrzenia. W przypadku potwierdzenia występowania przemocy należy podjąć działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy. W przypadku braku uzasadnienia dla powziętego podejrzenia procedurę „Niebieskie Karty” należy zakończyć.

Warte jest podkreślenia, że procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą samoistną, do jej realizacji nie mają zastosowania zapisy Kodeksu karnego, Kodeksu cywilnego, czy też Kodeksu postępowania administracyjnego, a co za tym idzie nie funkcjonuje tutaj pojęcie decyzji administracyjnej lub odmowy w trybie Kodeksu administracyjnego.

Pytanie: Czy zwołanie grupy roboczej i zaproszenie/powołanie przedstawiciela oświaty powinno nastąpić w formie pisemnej? Czy telefoniczna informacja od pracownika socjalnego jest wystarczająca do powołania w skład grupy?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 9a ust. 10 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) „Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach”. Zarówno w ustawie jak i w Rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” brak jest regulacji, która normowałaby kwestię formy zaproszenia i powołania członka grupy roboczej. Wypracowana przez tut. Zespół dokumentacja zakłada, że podmiot, który wszczął procedurę NK składa wniosek do ZI o powołanie grupy roboczej, wymieniając kto powinien wziąć w niej udział. ZI akceptuje propozycje bądź powołuje inny

skład. Kolejno Lider grupy roboczej zawiadamia powołanych przez ZI członków grupy o terminie spotkania. Przed pierwszym posiedzeniem grupy roboczej zazwyczaj odbywa się to w formie pisma sporządzonego i podpisanego przez Lidera. W związku z tym, iż na posiedzeniu grupy roboczej kolejny termin spotkania ustalany jest wspólnie przez jej członków odchodzi się od praktykowania pisemnych zaproszeń na kolejne posiedzenia. W przypadku, gdy któryś z członków grupy roboczej nie uczestniczy w posiedzeniu, a tym samym w ustalaniu kolejnego terminu spotkania, możliwym rozwiązaniem jest przesłanie pisemnego zaproszenia. Niemniej jednak dopuszczalną formą powiadomienia członków grupy roboczej o terminie jej posiedzenia jest ustne poinformowanie przez Lidera grupy roboczej, w rozmowie telefonicznej lub osobistej, jak i przesłanie wiadomości mail odpowiednio zabezpieczając dane osobowe członków rodziny, których procedura dotyczy.

Pytanie: Czy rodzic powinien być informowany o tym, że przedstawiciele szkoły uczestniczą w spotkaniach grupy roboczej?

Odpowiedź: Obowiązujące przepisy regulujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury „Niebieskie Karty” nie wskazują na obowiązek informowania członków rodziny o składzie grupy roboczej. Jednak dla dobra prowadzonej sprawy rodzina taką informację powinna posiadać. Ponadto, członkowie rodziny, jako osoby objęte procedurą uczestniczą w posiedzeniach grup roboczych z udziałem jej członków, więc siłą rzeczy posiadają wiedzę, kto wchodzi w jej skład.

Pytanie: Do jakich działań jest zobowiązana szkoła w trakcie realizacji procedury „Niebieska

karta”? Czasem podczas grup roboczych pojawiają się sugestie, że szkolny psycholog powinien objąć dziecko pomocą. Wsparcie psychologiczne oczywiście standardowo może być realizowane w szkole w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, natomiast szkolny psycholog nie prowadzi terapii. Jakże zatem konkretne zadania spoczywają na pracownikach szkoły?

Odpowiedź: W przypadku powzięcia przez przedstawiciela oświaty w toku wykonywania obowiązków służbowych informacji o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka zobowiązany on jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” i podjęcia interwencji mającej na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa. Formularz „Niebieska Karta – A”, którego wypełnienie wszczyna procedurę powinien być przekazany do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 7 dni od daty wszczęcia procedury. Na podstawie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” zespół interdyscyplinarny utworzy grupę roboczą, w której skład zostanie również powołany przedstawiciel oświaty.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9 b ust. 3 wskazuje, że do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Zgodnie z § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” w ramach procedury przedstawiciel oświaty podejmuje następujące działania:

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej

ABC NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodziny, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Pytanie: Jakie dane dotyczące dziecka mogą przekazywać przedstawiciele szkoły na spotkaniu grupy roboczej? Standardowo w czasie grupy roboczej pracownik oświaty jest proszony o informację na temat sytuacji szkolnej ucznia i kontaktów rodziców ze szkołą. Co z danymi dotyczącymi organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, sytuacji zdrowotnej, diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, itp. – czy mogą być omawiane podczas grupy roboczej? Jak przekazywanie danych w ramach procedury „Niebieska karta” jest umiejscowione względem przepisów RODO?

Odpowiedź: W tym przypadku odsyłam do przepisu art. 9c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, w którym mowa o przetwarzaniu danych osobowych i obowiązku zachowania poufności informacji. Zakres danych jaki można przetwarzać jest zależny od tego, czy dziecko:

1. jest osobą co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, wówczas przetwarzamy następujące dane:

- a) imię i nazwisko,
- b) imiona rodziców,
- c) wiek,
- d) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,

- e) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej lub inny sposób kontaktu, jeżeli posiada,
- f) informacje o stanie zdrowia,
- g) informacje o nałogach,
- h) informacje o skazaniach, orzeczeniach o ukaraniu, innych orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym,
- i) informacje o sytuacji rodzinnej,
- j) informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania,
- k) informacje o sytuacji mieszkaniowej;

2. jeśli jest inną osobą pozostającą we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, lub z osobą stosującą przemoc w rodzinie:

- a) imię i nazwisko,
- b) stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, lub z osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- c) wiek,
- d) informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania,
- e) w przypadku dzieci - dane szkoły i klasy, do której uczęszcza dziecko;

Każdy członek grupy roboczej na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, stosowania ustawy o ochronie danych osobowych oraz innych dokumentów prawnych opracowanych na jej podstawie lub do niej się odwołujących zostaje upoważniony do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w art. 9b ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005

NIEBIESKIE ABECADŁO

Projekt dofinansowany w wysokości 30030,00 zł. przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zobowiązany do przestrzegania zasad bezpieczeństwa danych osobowych i zachowania tajemnicy.

Na podstawie art. 9c ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku każdy członek grupy roboczej poprzez podpisanie stosowanego oświadczenia zobowiązuje się do zachowania poufności informacji i danych, które uzyskał przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane mu są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.

Członkowie rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, wobec których są podejmowane działania przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą są informowani o celu, w jakim są przetwarzane ich dane osobowe oraz kto jest ich administratorem.

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

W R O C Ł A W

